

Google LLC
Amphitheatre Parkway, Mountain
View, CA 94043
Förenta staterna

Tillsyn enligt EU:s dataskyddsförordning 2016/679 - Googles hantering av begäranden om borttagande från dess söktjänster

Innehållsförteckning

Datainspektionens beslut	2
1 Redogörelse för tillsynsärendet	4
1.1 Allmänt	4
1.2 Innehållet i tidigare beslut såvitt nu relevant	6
1.2.1 Föreläggande avseende klagomål 2 och 8	6
1.2.2 Skyldighet att utreda omständigheterna i en begäran	7
1.2.3 Kommunikation till webbansvariga om att borttagande skett	8
2 Motivering av beslut	8
2.1 Utgångspunkter för bedömningen av uppföljda klagomål	8
2.2 Uppföljning av klagomål 2	9
2.2.1 Vad som har kommit fram under handläggningen	9
2.2.2 Datainspektionens bedömning	11
2.3 Uppföljning av klagomål 8	12
2.3.1 Vad som har kommit fram under handläggningen	12
2.3.2 Datainspektionens bedömning	13
2.4 Kommunikation till webbansvariga om att sökträffar har tagits bort och information om detta till enskilda	14
2.4.1 Vad som har kommit fram under handläggningen	14

2.4.2 Datainspektionens bedömning	15
3 Val av ingripande	23
3.1 Möjliga ingripandeåtgärder	23
3.2 Föreläggande	24
3.3 Omständigheter av betydelse för om sanktionsavgift ska påföras.....	25
3.3.1 Vad Google har anfört	25
3.3.2 Bedömning av överträdelsen avseende klagomål 2	25
3.3.3 Bedömning av överträdelsen avseende klagomål 8.....	26
3.3.4 Bedömning av överträdelsen avseende meddelande till webbansvariga och information till enskilda	27
3.3.5 Sanktionsavgifter ska påföras.....	28
3.4 Fastställande av sanktionsavgiftens storlek	28
3.4.1 Generella bestämmelser.....	28
3.4.2 Det belopp som sanktionsavgifter kan bestämmas till.....	29
3.4.3 Bestämmande av sanktionsavgiftens storlek	30
3.5 Bilagor	30
4 Hur man överklagar	31

Datainspektionens beslut

1. Datainspektionen konstaterar att Google LLC (Google) inte har vidtagit åtgärder så att en viss sökträff i klagomål 2 i Datainspektionens tidigare tillsynsbeslut med diarienummer 1013-2015 inte visas vid sökningar på klagandens namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige under perioden den 25 maj 2018 till den 12 oktober 2018. Google har genom detta behandlat personuppgifter i strid med

- artikel 9 i dataskyddsförordningen¹ genom att ha behandlat känsliga personuppgifter som består av uppgifter om etnicitet, religiös

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det

övertygelse, mental hälsa och sexualliv, utan att för behandlingen ha ett giltigt undantag från förbudet att behandla känsliga personuppgifter.

- artikel 10 i dataskyddsförordningen genom att ha behandlat personuppgifter som rör lagöverträdelse som består av uppgifter om åtal och förundersökning utan att behandlingen varit tillåten.
- artikel 17 i dataskyddsförordningen genom att inte utan onödigt dröjsmål ha åtgärdat klagandens begäran om borttagande.

2. Datainspektionen konstaterar att Google inte har vidtagit åtgärder så att en viss sökträff i klagomål 8 i Datainspektionens tidigare tillsynsbeslut med diarienummer 1013-2015 inte visas vid sökningar på klagandens namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige under perioden den 25 maj 2018 till den 11 juni 2018. Google har genom detta behandlat personuppgifter i strid med

- artikel 10 i dataskyddsförordningen genom att ha behandlat personuppgifter som rör lagöverträdelse som består av uppgifter om anklagelser om brott och förundersökning utan att behandlingen varit tillåten.
- artikel 17 i dataskyddsförordningen genom att inte utan onödigt dröjsmål ha åtgärdat klagandens begäran om borttagande.

3. Datainspektionen konstaterar att Google sedan den 25 maj 2018 regelmässigt informerar webbansvariga för webbplatser när bolaget har tagit bort en webbadress till följd av en begäran om borttagande. Google behandlar genom detta personuppgifter i strid med

- artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen genom att förfarandet utgör en personuppgiftsbehandling som är oförenlig med det ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in.
- artikel 6 i dataskyddsförordningen genom att inte ha en rättslig grund för behandlingen.

4. Datainspektionen konstaterar att Google sedan den 25 maj 2018 i sitt webbformulär för begäran om borttagande informerar enskilda om och kräver att de godkänner att Google kan komma att informera de

webbansvariga för sådana webbadresser som tas bort från sökresultatet till följd av de enskildas begäranden. Google behandlar genom detta personuppgifter i strid med

- artikel 5.1 a genom att förfarandet är ägnat att förmå enskilda att avstå från att utöva sin rättighet att begära borttagande.

5. Datainspektionen beslutar med stöd av 6 kap. 3 § dataskyddslagen² och artiklarna 58.2 och 83 i dataskyddsförordningen att Google ska betala en administrativ sanktionsavgift på 75 000 000 (sjuttiofem miljoner) kronor.

6. Datainspektionen förelägger med stöd av artikel 58.2 d i dataskyddsförordningen Google att, såvitt avser begäranden om borttagande av visning av sökträffar vid sökningar på enskildas namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige,

- upphöra att informera webbansvariga för webbadresser när Google har beviljat en begäran utom i de fall då den enskilde själv har begärt det.
- upphöra att visa texten ”*Om webbadresser tas bort från våra sökresultat till följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna*” i sitt webbformulär för begäran om borttagande eller lämna liknande information till enskilda om det inte framgår att webbansvariga bara informeras om att en begäran har beviljats om den enskilde har begärt det.

1 Redogörelse för tillsynsärendet

1.1 Allmänt

I maj 2015 inledde Datainspektionen med stöd av personuppgiftslagen (1998:204) och dataskyddsdirektivet³ ett tillsynsärende med diarienummer 1013-2015 (det tidigare ärendet) mot Google Inc. vars legala efterträdare är Google LLC (Google eller bolaget). Granskningen gällde hur Google hanterar begäranden från fysiska personer om att vissa sökträffar inte ska visas vid

² Lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

sökningar på deras namn på bolagets söktjänster (begäran om borttagande). Granskningen skedde i ljuset av den dom som slog fast att enskilda har rätt att i vissa fall få en begäran om borttagande beviljad⁴ och dataskyddsmyndigheternas riktlinjer för tolkning av domen (WP225-riktlinjerna)⁵ och denna rättighet (rätten till borttagande).

Utöver Googles hantering av begäran om borttagande i allmänhet ingick i granskningen även 13 klagomål som kommit in till Datainspektionen från enskilda som menade att bolaget felaktigt avslagit deras respektive begäran om borttagande. Granskningen avslutades genom beslut av den 2 maj 2017 (det tidigare beslutet). Datainspektionen förelade i beslutet Google att senast den 2 augusti 2017 vidta åtgärder avseende fem av klagomålen (nr 2, 4, 5, 8 och 9) på så sätt att de angivna sökträffarna inte ska visas vid sökningar på klagandenas namn.⁶ Datainspektionen lämnade också rekommendationer om hur sådana begäranden bör hanteras. Google överklagade föreläggandet avseende klagomål nr 8. Överklagandet avsågs den 2 maj 2018 i denna del och vann laga kraft den 24 maj 2018.⁷

Den 25 maj 2018 började dataskyddsförordningen tillämpas.

Mot bakgrund av tips från allmänheten om att Google inte hade följt beslutet och domen konstaterade Datainspektionen vid kontroll den 8 juni 2018 att sökträffar från klagomål nr 2 och 8 fortfarande visades. Mot denna bakgrund inleddes detta tillsynsärende.

⁴ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12.

⁵ Artikel 29-arbetsgruppen för dataskydd, "Riktlinjer rörande verkställandet av domen [Google Spain och Google]" av den 26 november 2014 (WP 225). Arbetsgruppen har i och med att dataskyddsförordningen ikraftträdande ersatts av Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) (se artiklarna 68 och 94.2 i dataskyddsförordningen).

⁶ Beslutet i dess lydelse efter beslut om omprövning av den 14 juli 2017. Hänvisningar till beslutet i det följande avser beslutet i denna lydelse.

⁷ Förvaltningsrätten i Stockholms dom av den 2 maj 2018 i mål nr 16590-17.

Datainspektionen överklagade förvaltningsrättens dom i den delen den gick Datainspektionen emot, dvs. upphävande av föreläggandet "*i den del som avser att ta bort sökträffar som kan visas vid sökningar på den registrerades namn med hjälp av Google LLC:s söktjänster som kan göras från andra länder än Sverige*". Kammarrätten beslutade den 3 december 2018 i mål nr 4635-18 att inte meddela prövningstillstånd vilket fastställdes genom Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 11 september 2019 i mål nr 6887-18.

Tillsynen har skett genom skriftväxling. Granskningen avser hur Google har hanterat klagandenas begäranden och Datainspektionens förelägganden avseende klagomål 2 och 8 i det tidigare beslutet. Mot bakgrund av vad som har framkommit har Datainspektionen även följt upp vissa frågor som även lyftes i rekommendationerna i beslutet. Detta avser hur Google utreder begäranden om borttagande samt Googles rutin att regelmässigt informera webbansvariga för berörda webbadresser när en begäran har beviljats och Googles information till enskilda om detta i Googles webbformulär för begäran om borttagande.

1.2 Innehållet i tidigare beslut såvitt nu relevant

1.2.1 Föreläggande avseende klagomål 2 och 8

I det tidigare beslutet slog Datainspektionen fast att Google ”behandlar personuppgifter i strid med 5 a § andra stycket personuppgiftslagen vid visning av sökträffar efter sökning på klagandens namn i Googles söktjänster avseende de sökträffar som avses i

- klagomål 2 (Google nr 0-5877000003906)
- [...] [och]
- klagomål 8 (Google nr 1-8544000003955), sökträffen som länkar till en artikel på webbplatsen www.sydsvenskan.se.”

Datainspektionen förelade Google att ”vidta åtgärder så att de ovan nämnda sökträffarna inte visas vid sökningar på klagandens namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige” och angav att “[å]tgärderna ska vara genomförda senast den 2 augusti 2017.”

Datainspektionen angav i skälen till det tidigare beslutet avseende klagomål 2 att allmänhetens intresse av att få tillgång till uppgifterna om klaganden i den aktuella diskussionstråden via sökning i Googles söktjänster inte motiverar de integritetskränkningar som behandlingen medför. Detta mot bakgrund av att den aktuella diskussionstråden utgör en omfattande kartläggning av klaganden och redovisar tämligen omfattande och högst privata uppgifter om klagandens etnicitet, religiösa övertygelse, mentala hälsa, sexuella preferenser, lagöverträdelser (uppgifter om åtal och förundersökning), familj och adress. Google förelades således att upphöra med behandlingen. Bolaget överklagade inte beslutet.

Datainspektionen angav i skälen till det tidigare beslutet avseende *klagomål 8* att Datainspektionen begränsade sin granskning till den sökträff som leder till en artikel publicerad på Sydsvenskans webbplats med uppgifter om brott som klaganden påstås ha begått (uppgifter om anklagelser om brott och pågående förundersökning). Datainspektionen bedömde att sådana uppgifter får anses särskilt integritetskänsliga och förelade Google att upphöra med behandlingen. Bolaget överklagade beslutet till förvaltningsrätten som i dom av den 2 maj 2018 instämde i Datainspektionens bedömning och fastställde beslutet.⁸

1.2.2 Skyldighet att utreda omständigheterna i en begäran

I det tidigare beslutet konstaterade Datainspektionen i huvudsak följande (se s. 11–14). Det finns inte några formkrav för en begäran om rättelse enligt dataskyddsdirektivet eller personuppgiftslagen. När det gäller hanteringen av en begäran kan, även om bestämmelsen i 28 § personuppgiftslagen inte är direkt tillämplig i detta fall, förarbetena till den bestämmelsen tjäna som vägledning. Enligt dessa är det tillräckligt att det av en begäran framgår att den registrerade är missnöjd med behandlingen i något visst avseende och vill att korrigerings ska vidtas. Framställs en sådan begäran bör den personuppgiftsansvarige skyndsamt utreda om de framförda anmärkningarna är befogade och, om så är fallet, snarast vidta korrigeringar. Omfattningen av utredningen får bero av de anmärkningar som den registrerade har framställt. Det bör i första hand åligga den enskilde att ange tillräckliga uppgifter för att Google ska kunna behandla dennes begäran. Uppgift om vilken sökträff som avses med en begäran bör företrädesvis identifieras med angivande av webbadress till den webbsida som sökträffen länkar till. I de fall den enskilde hänvisar till namnet på en webbplats, en blogg eller liknande och det är möjligt att identifiera webbsidan och den information på webbsidan som avses bör det åligga Google att vidta åtgärder för att identifiera den sökträff som begäran avser. Detsamma gäller om den enskilde har tagit fel på toppdomänen i webbadressen till exempel .se i stället för .com och det framgår av bland annat sökresultatet vilken sökträff som den enskilde avser. Om Google, trots vidtagna utredningsåtgärder, bedömer att det inte är möjligt att identifiera den sökträff som den enskilde har begärt att Google ska ta bort eller om Google inte godtar den enskildes

⁸ Förvaltningsrätten i Stockholms dom av den 2 maj 2018 i mål nr 16590-17, s. 12 st. 2.

uppgifter om sakförhållanden bör den enskilde informeras om detta och ges möjlighet att komplettera sina uppgifter.

Mot denna bakgrund rekommenderade Datainspektionen Google att vidta nödvändiga åtgärder för att utreda en oklar och ofullständig begäran om att sökträffar ska tas bort.

1.2.3 Kommunikation till webbansvariga om att borttagande skett

I det tidigare beslutet konstaterade Datainspektionen i huvudsak följande (s. 19-20). När Google tar bort en sökträff skickar bolaget ett meddelande till den webbansvarige vars webbsida är berörd om denne har anmält sig till Googles tjänst Webmaster Tools. I de klagomål som granskats förekommer vanligtvis endast ett eller ett fåtal namn på de webbsidor som sökträffarna länkar till. Det torde därför vara relativt enkelt för den webbansvarige att avgöra vem som har begärt borttagande. Google måste därför utgå från att information om vilka webbsidor som berörs av ett borttagande indirekt innebär en personuppgiftsbehandling.

Mot denna bakgrund rekommenderade Datainspektionen Google att endast skicka information till webbansvariga när det står klart att sådan information inte innebär en kränkning av de registrerades personliga integritet.

2 Motivering av beslut

2.1 Utgångspunkter för bedömningen av uppföljda klagomål

En sökmotorleverantör måste inom ramen för sitt ansvar, sin behörighet och sina möjligheter säkerställa att behandlingen av personuppgifter i verksamheten uppfyller kraven i dataskyddsreglerna, eftersom verksamheten på ett betydande sätt kan påverka grundläggande rättigheter avseende privatlivet och skyddet för personuppgifter för de personer som berörs.⁹ Särdragen i en sökmotors verksamhet¹⁰ gör inte att den är undantagen förbuden och begränsningarna för behandling av känsliga uppgifter och

⁹ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 38 och 83.

¹⁰ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 41.

brottsuppgifter, utan dessa gäller när sökmotorn har tagit emot en begäran om borttagande.¹¹

Datainspektionen konstaterar att om en personuppgiftsansvarig har tagit emot en begäran om borttagande från en registrerad, men inte tar bort uppgifterna utan onödigt dröjsmål eller avslår begäran på felaktiga grunder, sker den fortsatta behandlingen i strid med dataskyddsförordningen. När det är frågan om sökmotortjänster gör sig detta krav på skyndsamt hantering särskilt gällande eftersom spridningen av personuppgifter riskerar att bli mycket omfattande och en alternativ hållning skulle urholka den enskildes möjligheter att ta tillvara sina rättigheter och skyddet för den personliga integriteten.

Datainspektionen har redan i det tidigare beslutet bedömt utfallet av avvägningen i klagomål 2 och 8 och då funnit att behandlingen skett i strid med personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet. Nu gällande lagstiftning (dataskyddsförordningen) och den praxis som har tillkommit gör inte att det finns anledning att göra någon ny bedömning i detta hänseende.

Datainspektionen har vid tidigare tillsyn konstaterat brister i hanteringen av klagomål 2 och 8. Brister har funnits sedan Datainspektionens beslut vann laga kraft i respektive del, eller när åtgärder senast skulle genomföras, vilket var innan dataskyddsförordningen började tillämpas den 25 maj 2018. Förordningen innebär förstärkta rättigheter för enskilda och ger Datainspektionen väsentligen mer kraftfulla befogenheter. Utgångspunkten för Datainspektionens bedömning angående fortsatta överträdelser tas därför i datumet för genomförandet av förordningen, det vill säga den 25 maj 2018.

2.2 Uppföljning av klagomål 2

2.2.1 Vad som har kommit fram under handläggningen

Datainspektionen fann vid kontrollsökning den 8 juni 2018 av klagomål 2 att den sökträff som i beslutet angavs ”*visas som första sökträff i sökresultatet vid en sökning utförd den 10 oktober 2016*” (sökträff 2) fortfarande visades vid sökning på klagandens namn och begärde därför att Google skulle yttra sig.

¹¹ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 43-47.

Google anförde i svar den 15 juni 2018 att bolaget avseende klagomål 2 per den 18 maj 2017 hade åtgärdat en viss webbadress (sökträff 1).

Datainspektionen konstaterade i skrivelse den 9 juli 2018 till Google i huvudsak följande. Av handlingarna i det tidigare ärendet framgår att den sökträff som beskrevs i skälen till det tidigare beslutet var sökträff 2. Webbadresserna i sökträff 1 och 2 är identiska förutom att den senare har två extra tecken på slutet ("p2") som är en förkortning för "sida två" i en diskussionstråd på ett forum. Webbadressen i sökträff 1 identifierar både hela diskussionstråden och dess första sida. Datainspektionen påtalade att det kan finnas anledning att anse att en begäran som identifierar en sådan webbadress, som därmed både identifierar hela diskussionstråden och utgör dess första sida, inte bara omfattar sökträffar som leder till första sidan utan även till efterföljande sidor, såsom sökträff 2. Det gäller särskilt om det enskilde lämnar information som talar i denna riktning, såsom klaganden kan anses ha gjort genom att i komplettering till vad som angetts i formuläret klargöra att "*hela den tråd som angivs*" kränker klagandens integritet (den ursprungliga begäran).¹² Om Google trots detta inte ansåg sig skyldig att åtgärda sökträff 2 erinrade Datainspektionen om bolagets utrednings- och informationsskyldighet vid en oklar eller ofullständig begäran.

Google anförde följande i sitt svar den 30 augusti 2018 på Datainspektionens begäran om att redogöra för om åtgärder skulle vidtas avseende sökträff 2 och hur liknande situationer hanteras. Google vidtog åtgärder avseende två andra sidor i den aktuella tråden år 2014 och ytterligare en sida i augusti 2018 i samband med Datainspektionens förfrågan. Google kommer inte vidta åtgärder avseende sökträff 2, eftersom klaganden inte specifikt begärt det. En sådan begäran "*är en personlig rättighet*" som "*endast kan utövas av den registrerade*" och Google "*respekterar därför den omfattning som den registrerade har gett sin begäran*". Detta har enligt Google stöd i WP225-riktlinjerna då det där anges att de registrerade måste "*identifiera de specifika webbadresserna*".¹³ Skyldighet att utreda eller informera har inte uppkommit.

¹² Det tidigare ärendet, aktbilaga 1 bilaga 2 s. 2.

¹³ WP225-riktlinjerna, s. 14 (Datainspektionens översättning).

Klaganden kontaktade Datainspektionen den 9 oktober 2018 gällande sökträff 2 och fick då information om bolagets inställning och möjligheten att göra en ny begäran vid sidan av den aktuella prövningen av den ursprungliga begäran, vilket klaganden gjorde den 12 oktober 2018 (den nya begäran).

Google anförde följande i sitt svar den 25 oktober 2018 på Datainspektionens begäran att redogöra för sin bedömning av den nya begäran. Google åtgärdade sökträff 2 den 12 oktober 2018 med anledning av att klaganden framställt den nya begäran. Google tog bort sökträffen eftersom innehållet på webbsidan i stort sett är samma som på de webbsidor som tidigare har tagits bort och särskilt då webbsidan inte innehåller information om att klaganden har friats.

2.2.2 Datainspektionens bedömning

Datainspektionen konstaterar att den ursprungliga begäran i klagomål 2 omfattade sökträff 2. Detta eftersom klaganden på ett tillräckligt sätt identifierade den genom att dels ange den webbadress som både identifierar hela diskussionstråden och dess första sida (sökträff 1) i webbformuläret, dels hänvisa till hela tråden i sin komplettering.

Dessutom måste en diskussionstråd bedömas som en helhet och kan inte som Google har gjort enbart bedömas utifrån den information som förekommer på den sida som en sökträff länkar till. Som Svea hovrätt fastställt följer detta av att det för en internetanvändare som länkas till en sida i en diskussionstråd är uppenbart att den inte enbart omfattar inläggen på den sidan och att det inte utifrån inläggen på enbart en sida går att överblicka diskussionens innehåll.¹⁴

Eftersom Google därmed inte har åtgärdat begäran, utan sökträffen fortsatt har visats fram till den 12 oktober 2018, när klaganden gjorde en ny begäran om borttagande, har Google inte åtgärdat begäran *utan onödigt dröjsmål* i den mening som avses i artikel 17.1 i dataskyddsförordningen. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 17 i dataskyddsförordningen.

¹⁴ Svea hovrätts dom av den 6 oktober 2017 i mål nr FT 494-17, s. 4 med instämmande i underinstansens bedömning (s. 16 f.).

Som framgår av det tidigare beslutet behandlas på den webbadress som sökträffen leder till känsliga personuppgifter och brottsuppgifter om klaganden i den mening som avses i artikel 9 och 10 i dataskyddsförordningen. Under den aktuella perioden, det vill säga den 25 maj till den 12 oktober 2018, är Google ansvarig för hänvisningen till webbadressen och i synnerhet för att länken visas i sökresultatet som presenteras för internetanvändare som söker på klagandens namn.¹⁵ Något stöd för att behandla sådana uppgifter enligt dataskyddsförordningen har inte funnits. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 9 och 10 i dataskyddsförordningen.

Vidare konstaterar Datainspektionen att föreläggandet i det tidigare beslutet avseende klagomål 2 omfattade sökträff 2. Vad Google har anfört om att föreläggandet ska tolkas i ljuset av skälen till beslutet ändrar inte denna bedömning. Det framgår inte av ordalydelsen av beslutet att föreläggandet var begränsat till vissa sökträffar i klagomål 2, vilket det däremot gjorde för exempelvis klagomål 8 och 9 (se avsnitt 1.2.1 ovan). Det framgår vidare av skälen till beslutet att sökträff 2 var den sökträff som visades när sökresultatet kontrollerades under handläggningen och alltså vad Datainspektionen bedömde i beslutet.¹⁶ Google hade enkelt kunna upptäcka detta genom att kontrollera begärens omfattning och de sökresultat som visades när bolaget vidtog åtgärder för att följa föreläggandet i maj 2017. Eftersom Google vidtog åtgärder avseende sökträff 2 först den 12 oktober 2018, det vill säga efter det datum som angavs i föreläggandet i det tidigare beslutet, har Google underlåtit att rätta sig efter ett föreläggande som Datainspektionen meddelat med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet.

2.3 Uppföljning av klagomål 8

2.3.1 Vad som har kommit fram under handläggningen

Datainspektionen fann vid kontrollsökning den 8 juni 2018 att sökträffen från klagomål nr 8 (sökträff 1) fortfarande visades. Datainspektionen påpekade detta i skrivelse till Google och hänvisade till förvaltningsrättens

¹⁵ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 46.

¹⁶ Se det tidigare beslutet, s. 23.

dom av den 2 maj 2018 som fastställde föreläggandet. Vidare påpekades att enligt uppgift från rätten hade domen delgivits Google samma dag som den meddelades och vann således laga kraft den 24 maj 2018.

Google kontaktade Datainspektionen den 11 juni 2018. Google angav då att bolaget delgavs domen först den 23 maj 2018 och att den därför skulle vinna laga kraft den 14 juni 2018 och att Google fortfarande övervägde om domen skulle överklagas. Datainspektionen klargjorde då att Datainspektionen hade kontrollerat särskilt med förvaltningsrätten att den uppgift som rätten lämnat om dag för delgivning inte var ett missförstånd, men påminde Google om möjligheten att få domstolsprövning av om domen vunnit laga kraft.¹⁷

Google framförde i skrivelse den 15 juni 2018 att bolaget den 11 juni 2018 beslutat att inte överklaga domen och därför den dagen hade åtgärdat sökträff 1. Till stöd för att delgivning ska ha skett den 23 maj 2018 lämnade Google in ett delgivningskvitto som undertecknats och daterats av bolagets ombud.

Därutöver har skriftväxling skett avseende en sökträff med identiskt innehåll och som leder till samma artikel som sökträff 1 på samma webbplats men med en annan webbadress (sökträff 2). Enligt Google fanns den sökträffen inte när begäran om borttagande av sökträff 1 gjordes. Google har dock beviljat en begäran om borttagande av sökträff 2 den 13 februari 2019 efter att en ny begäran inkom från klaganden den 11 februari 2019. Google ansåg att den begäran kunde beviljas utan att någon ny intresseavvägning behövde göras eftersom innehållet på webbsidan var identiskt med webbsidan för sökträff 1.

2.3.2 Datainspektionens bedömning

Datainspektionen konstaterar att Google inte har åtgärdat begäran i klagomål 8 i det tidigare beslutet så att sökträff 1 inte visas under perioden den 25 maj 2018 till den 11 juni 2018. Med hänsyn till att Datainspektionen dessförinnan i sitt beslut hade klargjort att begäran skulle beviljas, vilket även hade bekräftats av förvaltningsrätten i en dom som Google enligt egna uppgifter i vart fall hade delgivits den 23 maj 2018, kan Google inte anses ha åtgärdat begäran *utan onödigt dröjsmål* i den mening som avses i artikel 17.1 i

¹⁷ Aktilaga 7 och 10–12.

dataskyddsförordningen. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 17 i dataskyddsförordningen.

Som framgår av det tidigare beslutet behandlas på den webbadress som sökträffen leder till brottsuppgifter om klaganden i den mening som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen. Under den aktuella perioden, det vill säga den 25 maj till den 11 juni 2018, är Google ansvarig för hänvisningen till webbsidan och i synnerhet för att länken visas i sökresultatet som presenteras för internetanvändare som söker på klagandens namn.¹⁸ Något stöd för att behandla sådana uppgifter enligt dataskyddsförordningen har inte funnits. Google har därmed behandlat personuppgifter i strid med artikel 10 i dataskyddsförordningen.

Vidare finner Datainspektionen att Google inte har visat att bolaget har följt föreläggandet i det tidigare beslutet avseende klagomål 8 inom den tidsfrist som angavs i beslutet, som genom bolagets överklagande får anses ha varit när föreläggandet vann laga kraft. Datainspektionen konstaterar att detta var den 24 maj 2018, vilket inte ändras av de omständigheter och den bevisning som Google har åberopat. Google har därigenom underlåtit att rätta sig efter ett föreläggande som Datainspektionen meddelat med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet.

Beträffande sökträff 2 finner Datainspektionen att den inte omfattades av den ursprungliga begäran eller Datainspektionens föreläggande eftersom den enligt Googles uppgifter inte existerade när begäran framställdes.

2.4 Kommunikation till webbansvariga om att sökträffar har tagits bort och information om detta till enskilda

2.4.1 Vad som har kommit fram under handläggningen

Om Google beviljar en begäran om borttagande har Google som rutin att meddela webbansvariga (det vill säga någon som prenumererar på Googles tjänst "Search Console" tidigare "Webmaster Tools") om vilken webbadress som har tagits bort och att detta skett med anledning av en begäran om borttagande.

¹⁸ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 46.

Googles webbformulär för begäran om borttagande innehåller texten ”[o]m webbadresser tas bort från våra sökresultat till följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna”. I anslutning till texten uppmanas den enskilde att läsa igenom informationen och kryssa i en kryssruta om att de godkänner sådan behandling.¹⁹

Google har uppgett att 5 690 webbadresser har tagits bort efter begäranden från Sverige under perioden den 25 maj 2018 till den 11 februari 2019. Datainspektionen kan därigenom konstatera att information har lämnats till webbansvariga i ett stort antal fall.

Google har vidare anfört i huvudsak följande. För det första är Datainspektionen inte behörig tillsynsmyndighet gällande Googles rutin att skicka sådana meddelanden. För det andra är sådana meddelanden inte behandling av personuppgifter. För det tredje står sådan behandling inte i strid med dataskyddsförordningen. Detta eftersom meddelandena är i överensstämmelse med principen om ändamålsbegränsning enligt artikel 5.1.b, eftersom ändamålet är att underlätta rätten att bli glömd. Vidare har behandlingen en rättslig grund, eftersom Google har ett berättigat intresse att behandla uppgifterna för att utöka genomslaget av rätten att bli glömd såväl som för att informera den webbansvarige i dess egenskap av berörd intressent. För det fjärde är Google i enlighet med proportionalitetsprincipen skyldigt att balansera rätten att bli glömd mot yttrande- och informationsfriheten. För det femte är rutinen en lämplig och proportionerlig åtgärd och branschpraxis.

2.4.2 Datainspektionens bedömning

2.4.2.1 Datainspektionen är behörig att utöva tillsyn i frågan

Datainspektionen behörighet följer av huvudregeln om att varje tillsynsmyndighet är behörig inom sin egen medlemsstats territorium (artikel 55.1 i dataskyddsförordningen). Den aktuella behandlingen är ett led i Googles verksamhet som sökmotorleverantör²⁰ och är kopplad till den skyldighet som följer av sådan verksamhet att säkerställa att verksamheten

¹⁹ Aktilaga 27.2, s. 2-3.

²⁰ Se EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 41 och dom av den 24 September 2019, G.C. m.fl., C-136/17 punkt 35.

uppfyller kraven i dataskyddsförordningen.²¹ Google har i skrivelse av den 12 december 2018 till dataskyddsmyndigheterna angett att det är Google (det vill säga Google LLC med säte i Förenta staterna) som bestämmer ändamålen och medlen för den behandlingen och att detta inte påverkas av de organisatoriska förändringar som bolaget gjorde den 22 januari 2019.²² De organisatoriska förändringar som avses är att Google från och med detta datum har ett huvudsakligt verksamhetsställe i Irland beträffande delar av sin verksamhet. Ett huvudsakligt verksamhetsställe ska ha befogenhet att fatta beslut avseende ändamålen och medlen för den aktuella behandlingen (artikel 4.16 och skäl 36). Google har inte visat att Google Irland har sådana befogenheter när det gäller sökmotorverksamheten. Datainspektionen anser därför att mekanismen för en enda kontaktpunkt (artiklarna 56 och 60) inte är tillämplig och att Datainspektionen därmed är behörig tillsynsmyndighet i ärendet.

2.4.2.2 Meddelandena utgör personuppgiftsbehandling

Datainspektionen finner att de aktuella meddelandena är personuppgifter och att det faktum att Google skickar meddelandena innebär att Google behandlar personuppgifter av följande skäl. Som framgår av uttrycket ”varje upplysning” i definitionen av begreppet personuppgifter (artikel 4.1) ska begreppet ges en vidsträckt innebörd. Det omfattar såväl objektiva som subjektiva upplysningar om de ”avser” en bestämd person, vilket är fallet om de på grund av sitt innehåll, syfte eller verkan är knuten till en person.²³ Uppgiften om att Google har beviljat att en sökträff till en viss webbadress ska tas bort avser en person, särskilt eftersom användning av uppgiften påverkar personens rättigheter och intressen, till exempel genom att den kan användas för att motverka syftet med begäran.²⁴ För att det ska vara fråga om en personuppgift krävs inte att upplysningen i sig gör det möjligt att identifiera personen eller att alla upplysningar som är nödvändiga för identifiering innehas av en person. Frågan om någon är identifierbar ska bedömas utifrån de hjälpmedel som rimligen kan komma att användas av någon för att identifiera personen. En person anses inte vara identifierbar om risken för det i praktiken är försumbar.²⁵ I det aktuella fallet är risken inte

²¹ EU-domstolens dom av den 24 September 2019, G.C. m.fl., C-136/17 punkt 43.

²² Aktilaga 50 bilaga 1 och 2.

²³ EU-domstolens dom av den 20 december 2017, Nowak, C-434/16, punkterna 34-35.

²⁴ Se analogt EU-domstolens dom av den 20 december 2017, Nowak, C-434/16, punkt 39.

²⁵ EU-domstolens dom av den 19 oktober 2016, Breyer, C-582/14, punkterna 41, 43 och 46.

försumbar, eftersom en beviljad begäran om borttagande per definition är kopplad till en persons namn. Identifiering kan därmed göras direkt om det bara finns ett namn på webbsidan som sökträffen leder till. Om det finns flera namn på webbsidan kan man istället ta ett namn i taget och söka på namnet på sökmotorn. Vid en av dessa sökningar kommer sökträffen inte visas och därmed indirekt avslöja att det är den personen som begärt och beviljats borttagande.

2.4.2.3 Det saknas rättsligt stöd för att skicka meddelandena

Datainspektionen finner att Google inte har någon rättslig grund för behandlingen och att den inte heller är tillåten med stöd av att den skulle vara förenlig med de ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in. Google behandlar därmed personuppgifter utan att ha en giltig rättslig grund för behandlingen i strid med artikel 5 och 6 i dataskyddsförordningen. Skälen för bedömningen framgår av det följande.

Meddelandena har inte stöd i en rättslig förpliktelse

Google gör gällande att behandlingen vilar på en rättslig förpliktelse (artikel 6.1 c) enligt artikel 17.2 i dataskyddsförordningen eller, som det får uppfattas, enligt artikel 5.4 i EU:s plattformsförordning,²⁶ samt att det även är att anse som branschpraxis enligt förslag och rekommendationer från kommissionen.

Datainspektionen finner att behandlingen inte har stöd i artikel 17.2 dataskyddsförordningen av följande skäl. Av ordalydelsen framgår att bestämmelsen ålägger personuppgiftsansvariga som har *offentliggjort* personuppgifterna en skyldighet att vidta rimliga åtgärder för att informera personuppgiftsansvariga som sedan återanvänder dessa personuppgifter via länkar, kopior eller reproduktioner. Sådan informationsskyldighet gäller inte sökmotorleverantörer när de ägnar sig åt den aktivitet som rätten till borttagande gäller i förhållandet till, nämligen att lokalisera information som innehåller personuppgifter som har publicerats eller lagts ut på internet av tredje män, indexera den på automatisk väg, lagra den tillfälligt och slutligen ställa den till förfogande för internetanvändare enligt en viss prioriteringsordning.²⁷ Därtill krävs inte heller att sökmotorleverantörer, som har mottagit en begäran om borttagande av en sökträff, informerar den

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1150 av den 20 juni 2019.

²⁷ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 41 och dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17 punkt 33 och 35.

tredje part som offentliggjort uppgifterna på internet som sökträffen hänvisar till. Syftet med skyldigheten enligt artikel 17.2 är att lägga större ansvar på den personuppgiftsansvarige för den ursprungliga publiceringen som sökträffen hänvisar till och för att enskilda inte ska tvingas framställa flera begäranden om radering. Kraven är högre för att den som ursprungligen har publicerat uppgifterna ska bevilja en begäran om radering än för att en sökmotorleverantör ska bevilja en begäran om borttagande av en sökträff som hänvisar till den ursprungliga publiceringen av uppgifterna. Det kan därmed konstateras att artikel 29-gruppens yttrande i WP225-riktlinjerna, om att meddelanden som de i ärendet aktuella från sökmotorleverantörer till webbansvariga inte har någon rättslig grund enligt dataskyddsreglerna, fortfarande är giltigt.²⁸

Datainspektionen finner att behandlingen inte har stöd i artikel 5.4 i plattformsförordningen av följande skäl. För det första konstaterar Datainspektionen att förordningen antogs den 20 juni 2019 och ska tillämpas först från den 12 juli 2020 (artikel 19) och därmed inte ännu gäller. För det andra framgår det av den förordningens syfte och tillämpningsområde att den inte ska påverka unionslagstiftning som är tillämplig på bland annat området dataskydd (artikel 1.5). Vidare anges att kraven i plattformsförordningen inte bör ses som att det föreligger en skyldighet för en sökmotorleverantör att sprida personuppgifter till sina företagsanvändare och att eventuell behandling av personuppgifter bör ske i enlighet med unionens rättsliga ram om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter, framför allt dataskyddsförordningen (skäl 35).

Som konstaterats i föregående stycke och utvecklas i följande två avsnitt (om berättigat intresse och ändamålsbegränsning) talar omständigheterna i det aktuella fallet emot att behandlingen skulle vara tillåten eller motiverad eftersom visningen av en sökträff kan vara olaglig utan att den ursprungliga publiceringen är det. En webbansvarigs intresse av att veta att en sökträff inte visas vid sökning på en persons namn är svagt i jämförelse med de intressen som gör sig gällande i de fall som plattformsförordningen avser skydda (skäl 1-5). Mot samma bakgrund kan behandlingen inte heller, såsom

²⁸ Se EDPB, Guidelines 5/2019 "on the Criteria of the Right to be Forgotten in the search engine cases under the GDPR" (part 1), antagna den 2 december 2019 för publik konsultation, s. 4-5, med hänvisning till WP225-riktlinjerna, punkt 23.

Google påstått, anses vara förenlig med etablerad och vanligt förekommande branschpraxis.

Meddelandena har inte stöd av ett berättigat intresse

Google gör gällande att behandlingen stödjer sig på Googles legitima intresse (artikel 6.1 f) av att ”*informera den webbansvarige, som en viktig intressent, att en webbadress som länkar till den webbansvariges webbsida har tagits bort med hänvisning till [dataskyddsförordningen]*”.²⁹ Google anför att hänsyn ska tas till att den enskilde informeras om och kan förvänta sig behandlingen, som kan få en positiv effekt för denne genom att uppgifterna tas bort från den ursprungliga webbsidan. Vidare menar Google att uppgifterna inte utgör särskilda kategorier av personuppgifter, minimeras så långt som möjligt och bara delas med en mottagare som redan har tillgång till dem.

Datainspektionen finner att Googles behandling inte är tillåten med hänvisning till något av de intressen som Google har anført. Inget av villkoren enligt artikel 6.1 f är uppfylla, nämligen förekomsten av ett berättigat intresse hos den personuppgiftsansvarige eller tredje part, att behandlingen är nödvändig för det berättigade intresse som eftersträvas och att inte den enskildes intressen eller grundläggande fri- och rättigheter väger tyngre och kräver skydd av personuppgifter.³⁰

Google har för det första anført att behandlingen kan leda till att den webbansvarige tar bort de ursprungliga uppgifterna, alltså vad som får uppfattas som *den webbansvariges intresse av att pröva sin egen eventuella skyldighet att ta bort uppgifterna från webbsidan*. Datainspektionen konstaterar dock att det intresse som Google åberopar är hypotetiskt vid tidpunkten för behandlingen, eftersom Google inte vet om den webbansvariga har intresse av att göra någon sådan bedömning. Det är således inte ett berättigat intresse i dataskyddsförordningens mening.³¹ Behandlingen kan då inte heller anses nödvändig. Den webbansvarigas intressen kan, vid en intresseavvägning, inte heller anses väga tyngre än de registrerade grundläggande fri- och rättigheter.

²⁹ Aktilaga 45, s. 14.

³⁰ Se EU-domstolens dom av den 4 maj 2017, Rīgas satiksme, C-13/16, punkt 28.

³¹ EU-domstolens dom av den 11 december 2019, TK, C-708/18, punkt 44.

Google har därtill åberopat *allmänhetens berättigade intresse av att Google inte fattar felaktiga beslut om borttagande*. Datainspektionen konstaterar att Google skickar meddelandena först efter att Google redan har tagit bort en sökträff, alltså efter att Google redan ska ha gjort den avvägning som krävs för att inte fatta felaktiga beslut. Det är därmed inte ett faktiskt intresse vid tidpunkten för behandlingen. Det är således inte ett berättigat intresse i dataskyddsförordningens mening.³²

Om det Google har anfört gällande felaktiga beslut istället ska uppfattas som att det berättigade intresset är *allmänhetens intresse av att felaktiga beslut om att ta bort sökträffar i efterhand ska kunna rättas till* är Datainspektionens bedömning är att behandlingen inte är nödvändig. Uppgiften att Google har tagit bort en webbadress är inte tillräcklig för att den webbansvarige ska kunna bedöma om beslutet är felaktigt, då den webbansvarige saknar kunskap om vad den enskilde har anfört i sin begäran.

Datainspektionen bedömer dessutom att den enskildes intressen väger tyngre baserat på följande omständigheter.

Det faktum att dataskyddsmyndigheterna i WP225-riktlinjerna (punkt 23) uttryckligen redan avrått sökmotorleverantörer från att skicka sådana meddelanden talar emot att den skulle vara tillåten vid en intresseavvägning. Det är bara Google och den enskilde som vet om att Google har beviljat en begäran om borttagande. Genom att Google lämnar ut uppgifterna till tredje man innebär detta en allvarigare kränkning än om uppgifterna hade varit allmänt tillgängliga.³³

Utlämnandet av uppgifterna till den webbansvarige sker dessutom utan tillräckliga skyddsåtgärder, då Google inte visat att bolaget kan garantera eller har någon möjlighet att påverka att den webbansvariga inte använder uppgifterna på ett otillbörligt sätt eller att uppgifterna inte lämnas ut till webbansvariga i tredje land som inte omfattas av adekvata skyddsåtgärder.

När det gäller den enskildes berättigade förväntningar har Google förvisso informerat i sitt webbformulär om att behandlingen kan komma att ske, men

³² EU-domstolens dom av den 11 december 2019, TK, C-708/18, punkt 44.

³³ EU-domstolens dom av den 24 november 2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito, C-468/10 och C-469/10, punkt 45.

har gjort detta på ett vilseledande sätt som ger intryck av att behandlingen måste godkännas av den enskilde för att begäran om borttagande ska hanteras, eller att behandlingen följer av Googles rättsliga förpliktelse att hantera begäran. Det måste därvid beaktas att Google inte har informerat de registrerade om att den rättsliga grunden för behandlingen är berättigat intresse enligt artikel 6.1 f (artikel 13.1 c), bolagets eller tredje parts berättigade intressen som gör behandlingen nödvändig (artikel 13.1 d) eller bolagets avsikt att överföra uppgifterna till tredjeland (artikel 13.1 f). Det har inte heller framkommit att Google uttryckligen har meddelat den enskilde om den enskildes rätt enligt artikel 21.1 att när som helst invända mot behandling som stödjer sig på berättigat intresse och redovisat detta tydligt, klart och åtskilt från annan information (artikel 21.4).

Mot denna bakgrund är behandlingen inte tillåten med stöd av ett berättigat intresse.

Meddelandena är inte förenliga med de ursprungliga ändamålen

Google gör slutligen gällande att skickandet av meddelande är förenligt med de ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in, alltså Googles skyldighet att på begäran i vissa fall ta bort sökträffar (artikel 17.1 och 17.3). Enligt Google är syftet med behandlingen att "ge den webbansvariga en möjlighet att ta bort det faktiska innehållet på webbsidan, eftersom detta ökar genomslaget för rätten att bli glömd". Google gör alltså gällande att bolaget skickar dessa meddelanden med stöd av artikel 6.4 dataskyddsförordningen.

Dataskyddsförordningen innehåller kriterier för att avgöra om en behandling för andra ändamål är förenlig med de ändamål för vilket uppgifterna ursprungligen samlades in eller om behandlingen strider mot principen om ändamålsbegränsning i artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen (led a–e i artikel 6.4 och skäl 50). Flera av de omständigheter som är relevanta enligt dessa kriterier har redan redogjorts för i föregående avsnitt och kommer därför bara redovisas summariskt här.

Datainspektionen konstaterar att den aktuella behandlingen varken grundar sig på den registrerades samtycke eller unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Vidare konstaterar Datainspektionen i enlighet med kriterierna i artikel 6.4 att kopplingen mellan ändamålen (led a) är svag, eftersom som anförts i föregående avsnitt de registrerades möjligheter och rättigheter beträffande begäranden till sökmotorleverantörer och

webbplatsinnehavare inte är likvärdiga. Sammanhanget är inte heller sådant att den senare behandlingen är vad den enskilde typiskt sett kan förvänta sig (led b), vilket inte förändras av den information som Google har lämnat om behandlingen i sitt webbformulär då den informationen är vilseledande. Att en begäran om borttagande gjorts och beviljats får i sig anses vara personuppgifter av integritetskänslig art (led c). Dessutom talar det faktum att en begäran om borttagande har beviljats för att de underliggande uppgifterna på webbsidan ofta är sådana särskilt känsliga uppgifter eller brottsuppgifter som avses i artikel 9 och 10 i dataskyddsförordningen.

Konsekvenserna av den efterföljande behandlingen (led d) får i regel anses negativ för den enskilde och kan rentav användas för att motverka syftet med begäran. Den enskilde är inte heller skyldig att först eller samtidigt vända sig till den webbansvarige där uppgifterna publicerats och begära att de tas bort och kan dessutom antas ha sämre möjlighet till framgång med en sådan begäran på grund av att den ursprungliga publiceringen kan ha ett starkare yttrandefrihetsrättsligt skydd.³⁴ Dessutom kan kännedom om att sökmotorn beviljat en begäran antas medföra risk för att vissa webbansvariga försöker kringgå beslutet om borttagande genom att återpublicera uppgifterna på en annan adress eller sprida dem på annat sätt. Som ovan anförts har Google inte visat att bolaget uppställt några garantier eller skyddsåtgärder för att motverka detta (led e).

Google gör inte någon prövning av lämpligheten att skicka meddelandena i det enskilda fallet och erbjuder heller inte den enskilde någon möjlighet att invända. Googles rutin i övrigt för att hantera borttagande, nämligen enbart utifrån specifika webbadresser, med krav på nya begäranden även när samma innehåll återpubliceras, medför risk för att enskilda utsätts för onödigt lidande som en följd av behandlingen. Exempel på detta är sökträff 2 i klagomål 8, där bolaget hade blockerat den sökträff som Datainspektionen förelagt om, men där samma innehåll återigen dykt upp i sökresultatet då den webbansvariga återpublicerat innehållet på samma webbplats, men på en ny webbadress. De enskilda måste själva bevaka och reagera på eventuella återpubliceringar i bolagets söktjänster. Detta urholkar effektiviteten av deras rättigheter och ligger därmed inte i deras intresse.

³⁴ EU-domstolens dom av den 13 maj 2014, Google Spain och Google, C-131/12, punkt 83 och 85 samt dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 52 och generaladvokatens förslag till avgörande i målet, punkt 81.

Datainspektionen finner att Google inte har stöd av artikel 6.4 och att förfarandet utgör en överträdelse av principen om ändamålsbegränsning i artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen.

2.4.2.4 Informationen till de enskilda bryter mot öppenhetsprincipen

Google har anfört att syftet med informationen till de enskilda i webbformuläret om att meddelanden skickas till webbansvariga är att uppfylla kraven på rätten till information samt principen om laglighet, korrekthet och öppenhet och att detta följer av praxis.³⁵

Datainspektionen ifrågasätter inte att Google är skyldig att informera de registrerade om vilka mottagare som kommer att få ta del av deras uppgifter enligt artikel 13.1 e, men konstaterar att den informationsplikten syftar till att skydda de registrerade.³⁶ Som konstaterats i föregående avsnitt är den aktuella överföringen olaglig och till nackdel för den enskilde. Som där också anförts har Google lämnat vilseledande information till de enskilda om den rättsliga grund som behandlingen baseras på. Dessutom har dataskyddsmyndigheterna gemensamt, och Datainspektionen särskilt, tidigare uppmärksammat Google på bristerna med rutinen att skicka sådana meddelanden utan att Google har åtgärdat detta. Därtill kräver Google att de enskilda godkänner förfarandet för att få skicka in en begäran om borttagande. Mot denna bakgrund framstår den information som Google lämnar till enskilda om behandlingen som vilseledande på ett sätt som får anses vara ägnat att förmå enskilda att avstå från att utöva sin rätt att begära borttagande. Genom detta behandlar Google personuppgifter i strid med öppenhetsprincipen i artikel 5.1 a i dataskyddsförordningen.

3 Val av ingripande

3.1 Möjliga ingripandeåtgärder

Datainspektionen har ett antal korrigerande befogenheter att tillgå enligt artikel 58.2 a-j i dataskyddsförordningen, bland annat att förelägga den

³⁵ EU-domstolens dom av den 16 januari 2019, Deutsche Post AG, C-496/17, punkt 59 och dom av den 1 oktober 2015, Bara m.fl., C-201/14, punkt 34.

³⁶ EU-domstolens dom av den 7 maj 2009, Rijkeboer, C-553/07, punkterna 34-35.

personuppgiftsansvarige att se till att behandlingen sker i enlighet med förordningen och om så krävs på ett specifikt sätt och inom en specifik period.

Av led (i) i artikel 58.2 och artikel 83.2 i dataskyddsförordningen framgår att Datainspektionen har befogenhet att påföra administrativa sanktionsavgifter i enlighet med artikel 83. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet ska administrativa sanktionsavgifter påföras utöver eller i stället för de andra åtgärder som avses i artikel 58.2. Vidare framgår av artikel 83.2 vilka faktorer som ska beaktas vid beslut om administrativa sanktionsavgifter ska påföras och vid bestämmande av avgiftens storlek.

Om det är fråga om en mindre överträdelse får Datainspektionen enligt vad som anges i skäl 148 i dataskyddsförordningen i stället för att påföra en sanktionsavgift utfärda en reprimand enligt artikel 58.2 c. Hänsyn ska tas till försvårande och förmildrande omständigheter i fallet, såsom överträdelsens karaktär, svårighetsgrad och varaktighet samt tidigare överträdelser av relevans.

3.2 Föreläggande

Datainspektionen har konstaterat att Google genom att regelmässigt skicka meddelande till webbansvariga om att sökträffar har tagits bort behandlar personuppgifter i strid med artiklarna 5.1 b och 6 i dataskyddsförordningen.

Vidare har konstaterats att Google lämnar vilseledande information om skickandet av sådana meddelanden på ett sätt som strider mot artikel 5.1 a i dataskyddsförordningen.

Google ska därför föreläggas att se till att behandlingen i dessa delar sker i enlighet med dataskyddsförordningen enligt följande.

Datainspektionen förelägger med stöd av artikel 58.2 d i dataskyddsförordningen Google att, såvitt avser begäranden om borttagande av visning av sökträffar vid sökningar på enskildas namn med hjälp av Googles söktjänster som kan göras från Sverige,

- upphöra att informera webbansvariga för webbadresser när Google har beviljat en begäran utom i de fall då den enskilde själv har begärt det.

- upphöra att visa texten ”Om webbadresser tas bort från våra sökresultat till följd av din begäran kan vi ge information till de webbansvariga för de borttagna webbadresserna” i sitt webbformulär för begäran om borttagande eller lämna liknande information till enskilda om det inte framgår att webbansvariga bara informeras om att en begäran har beviljats om den enskilde har begärt det.

3.3 Omständigheter av betydelse för om sanktionsavgift ska påföras

3.3.1 Vad Google har anfört

Google har anfört att det i fråga om klagomål 2 och 8 är fråga om isolerade händelser avseende två enskilda registrerade och är konsekvenser av godtagbara och väl underbyggda tolkningar av tillämplig lag. Det kan inte vara i överensstämmelse med avsikten eller det övergripande syftet med dataskyddsförordningen att utfärda alltför stora sanktionsavgifter för överträdelser som hänför sig till enskilda materiella tolkningar av gällande rätt med liten eller ingen inverkan på registrerade. I det aktuella fallet har det överhuvudtaget inte visats någon skada med avseende på de påstådda överträdelserna. Om höga sanktionsnivåer skulle tillämpas för relativt små överträdelser och isolerade händelser och med liten eller ingen påverkan för registrerade, skulle de som verktyg för att säkerställa efterlevnad riskera att förlora sin effekt eftersom personuppgiftsansvariga inte skulle ha något incitament att sträva efter regelefterlevnad på systematisk nivå.

Google gör sammanfattningsvis gällande att följande omständigheter ska beaktas som förmildrande. Det är fråga om isolerade händelser, som pågått under begränsad tid och rör ett begränsat antal registrerade som inte har lidit någon skada till följd av de påstådda överträdelserna. Google har meddelat de registrerade att de kan klaga till Datainspektionen. Google har inte haft uppsåt eller varit oaktsamt och kan inte anses vara huvudsakligen eller ensamt ansvarigt. Google efterlever dataskyddsförordningen på en systematisk nivå och agerar i enlighet med en uppförandekod genom att följa WP225-riktlinjerna. Google har samarbetat med Datainspektionen. Google har inte vunnit några finansiella fördelar eller undvikit förluster.

3.3.2 Bedömning av överträdelser avseende klagomål 2

I förmildrande riktning talar omständigheten att överträdelserna bara avser en person.

Följande omständigheter talar i *försvårande* riktning. Överträdelsen är ett led i en systematisk förfarande eftersom det följer de rutiner Google har. Vidare är de aktuella kategorierna av uppgifter, såsom känsliga uppgifter och brottsuppgifter, särskilt skyddsvärda. Om en sökträff leder till en webbsida med sådana personuppgifter om en person kan det ha en betydande inverkan på dennes grundläggande rättigheter avseende respekten för privatlivet och skyddet för personuppgifter och utgöra ett synnerligen allvarligt ingrepp.³⁷ Det torde typiskt sett medföra skadat anseende, obehörigt röjande och betydande ekonomisk nackdel för enskilda, varvid det bör nämnas att klaganden i det aktuella fallet har liknat effekten av överträdelsen med att ett yrkesförbud skulle ha meddelats mot honom.³⁸ Google har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att lindra skadan, utan låtit sökträffen finnas kvar trots Datainspektionens tidigare beslut. Överträdelsen har varat i ca 4,5 månader under den tid som dataskyddsförordningen varit tillämplig. Eftersom förfarandet följt Googles rutiner är det inte frågan om ett enskilt misstag utan agerandet har skett uppsåtligt. Det kan också konstateras att Google har underlåtit att rätta sig efter det föreläggande som Datainspektionen meddelade i det tidigare beslutet med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet om att upphöra med behandlingen. Genom att Google kräver att enskilda anger en exakt webbadress i Googles webbformulär och inte utreder om begäranden omfattar mer än så undviker bolaget i vart fall indirekt kostnader.

3.3.3 Bedömning av överträdelsen avseende klagomål 8

I *förmildrande* riktning talar omständigheterna att överträdelsen bara avser en person och att den tid som överträdelsen har pågått medan dataskyddsförordningen varit tillämplig, ca två veckor, är en förhållandevis kort tid.

I *försvårande* riktning talar följande omständigheter. Datainspektionen har konstaterat att Google har underlåtit att rätta sig efter det föreläggande som tillsynsmyndigheten meddelade i det tidigare beslutet med stöd av 45 § personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet om att upphöra med behandlingen och som vann laga kraft den 24 maj 2018. Google har gjort gällande att bolaget haft för avsikt att rätta sig efter ett lagakraftvunnet

³⁷ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 44 och 46.

³⁸ Se aktbilaga 31, s. 2.

föreläggande, men har å andra sidan inte visat aktsamhet genom att rätta sig efter tillsynsmyndighetens bedömning genom att tillfälligt begränsa visningen av sökträffen i väntan på domstols bedömning eller ens när Google enligt egna uppgifter den 23 maj 2018 blivit delgiven domen som fastställde Datainspektionen bedömning. Beträffande de aktuella kategorierna av uppgifter har det gällt brottsuppgifter, som är särskilt integritetskänsliga. Om en sökträff leder till en webbsida med sådana personuppgifter om en person kan det ha en betydande inverkan på dennes grundläggande rättigheter avseende respekten för privatlivet och skyddet för personuppgifter och utgöra ett synnerligen allvarligt ingrepp.³⁹ Det torde typiskt sett medföra skadat anseende, obehörigt röjande och betydande ekonomisk nackdel för enskilda, varvid det bör nämnas att klaganden i det aktuella fallet har liknat effekten av överträdelsen med att ett yrkesförbud skulle ha meddelats mot honom.⁴⁰ Google har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att lindra skadan, utan låtit sökträffen finnas kvar trots Datainspektionens beslut och domstolens dom. Eftersom förfarandet följt Googles rutiner har det varit uppsåtligt.

3.3.4 Bedömning av överträdelsen avseende meddelande till webbansvariga och information till enskilda

Följande omständigheter är *försvarande*. Överträdelsen som avser att skicka meddelande är sådan att den urholkar effektiviteten av rätten till borttagande och påverkar alla som har beviljats en begäran om borttagande. För den aktuella perioden kan potentiellt 5 690 personer omfattas av förfarandet. Överträdelsen beträffande vilseledande information påverkar alla som kan ha intresse av att göra en sådan begäran. Den aktuella kategorin av uppgifter, det vill säga att någon har begärt och beviljats borttagande, får typiskt sett anses utgöra en uppgift som den enskilde inte vill ska röjas för den webbansvarige eller någon annan, eftersom uppgiften kan användas för att motverka syftet med begäran. Överträdelserna medför därmed skada i form av förlorad möjlighet för den enskilde att utöva sina rättigheter, brist på kontroll över sina personuppgifter och obehörigt röjande. Överträdelserna har pågått sedan 25 maj 2018 och pågår fortfarande. Det framgår av utredningen i ärendet att Google har varit medveten om behandlingen och således att den skett uppsåtligt. Eftersom förfarandet kan antas medföra att

³⁹ EU-domstolens dom av den 24 september 2019, G.C. m.fl., C-136/17, punkt 44 och 46.

⁴⁰ Det tidigare beslutet, s. 31.

enskilda avstår från att begära borttagande undviker Google i vart fall indirekt kostnader.

3.3.5 Sanktionsavgifter ska påföras

De behandlingar som denna tillsyn omfattar avseende klagomål 2 och 8 i det tidigare beslutet har inneburit att Google behandlar uppgifter som Datainspektionen i tidigare beslut funnit att Google behandlat i strid med personuppgiftslagen och dataskyddsdirektivet och förelagt Google att upphöra med. Det kan således inte anses vara fråga om ursäktliga, materiella feltolkningar. Det visar också en bristande respekt för enskildas rättigheter och är därmed inte mindre överträdelser i den mening som avses i skäl 148 i dataskyddsförordningen. Det finns således inte skäl att ersätta en sanktionsavgift med en reprimand. Någon annan korrigerande åtgärd är inte aktuell. Google ska därför påföras administrativa sanktionsavgifter för överträdelserna.

Förfarandet att skicka meddelande till webbansvariga och den information som lämnas till den enskilde i webbformuläret sker systematiskt och riskerar att sätta rätten till borttagande ur spel. Det är inte fråga om mindre överträdelser. Det finns inte skäl att ersätta en sanktionsavgift med en reprimand. Det är inte heller tillräckligt att Google föreläggs att upphöra med förfarandet. Google ska därför påföras administrativa sanktionsavgifter också för dessa överträdelser.

3.4 Fastställande av sanktionsavgiftens storlek

3.4.1 Generella bestämmelser

Enligt artikel 83.1 i dataskyddsförordningen ska varje tillsynsmyndighet säkerställa att påförandet av administrativa sanktionsavgifter i varje enskilt fall är effektivt, proportionellt och avskräckande.

Datainspektionen har konstaterat att Google har överträtt artiklarna 5, 6, 9, 10 och 17 i dataskyddsförordningen. Dessa artiklar omfattas av artikel 83.5, som innebär att ett högre sanktionsbelopp kan påföras.

Enligt 6 kap. 3 § dataskyddslagen får Datainspektionen även ta ut en sanktionsavgift vid överträdelser av artikel 10 i dataskyddsförordningen och ska då tillämpa artikel 83.1, 83.2 och 83.3 och bestämma avgiftens storlek med tillämpning av artikel 83.5.

Den administrativa sanktionsavgiften får enligt artikel 83.3 inte överstiga beloppet för den grävsta överträdelsen om det är frågan om en eller samma uppgiftsbehandlingar eller sammankopplade uppgiftsbehandlingar.

När det gäller beräkning av beloppet framgår av artikel 83.5 i dataskyddsförordningen att företag som begår överträdelser som de aktuella kan påföras sanktionsavgifter på upp till tjugo miljoner EUR eller fyra procent av den totala globala årsomsättningen under föregående budgetår, beroende på vilket värde som är högst.

3.4.2 Det belopp som sanktionsavgifter kan bestämmas till

Vid bestämmande av maxbeloppet för en sanktionsavgift som ska påföras ett företag ska den definition av begreppet företag användas som EU-domstolen använder vid tillämpning av artiklarna 101 och 102 i EUF-fördraget (se skäl 150 i dataskyddsförordningen). Av domstolens praxis framgår att detta omfattar varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering samt även om enheten i juridisk mening består av flera fysiska eller juridiska personer.⁴¹

Datainspektionen bedömer att det företags omsättning som ska läggas till grund för beräkning av de administrativa sanktionsavgifter som Google kan åläggas är Googles moderbolag Alphabet Inc (Alphabet). Av inhämtade uppgifter var Alphabets globala årsomsättning år 2018 ca 136 819 000 000 amerikanska dollar (USD),⁴² vilket motsvarar cirka 119 500 000 000 euro (EUR).⁴³ Detta motsvarar cirka 1 280 000 000 000 kronor.⁴⁴ Det högsta sanktionsbelopp som kan fastställas i ärendet är fyra procent av detta belopp, det vill säga cirka 51 200 000 000 (femtioenmiljardertvåhundramiljoner) kronor.

⁴¹ Artikel 29-arbetsgruppen, Riktlinjer för tillämpning och fastställande av administrativa sanktionsavgifter i enlighet med förordning 2016/679 (WP253-riktlinjerna), s. 6.

⁴² Aktbilaga 40, s. 47.

⁴³ Med ledning av växelkursen USD till EUR per den 9 mars 2020 enligt Europeiska centralbanken, 0,8729.

⁴⁴ Med ledning av växelkursen EUR till SEK per den 9 mars 2020 enligt Europeiska centralbanken, 10,7203.

3.4.3 Bestämmande av sanktionsavgiftens storlek

För att sanktionsavgifter ska vara effektiva och avskräckande måste enligt Datainspektionens mening den personuppgiftsansvariges omsättning beaktas särskilt vid bestämmande av sanktionsavgifters storlek. En proportionalitetsbedömning måste också göras i varje enskilt fall.

Vid en proportionalitetsbedömning måste man se till att sanktionsavgiften inte blir för hög i förhållande till de aktuella överträdelserna. Därvid ska beaktas att klagomålen avser två personer och att rutinen att regelmässigt meddela webbansvariga om borttagande och information till enskilda avser Sverige och i det aktuella ärendet kan uppgå till 5 690 registrerade. Samtidigt måste sanktionsavgifter vara effektiva och avskräckande.

Sammantaget finner Datainspektionen att en effektiv, proportionell och avskräckande sanktionsavgift för de konstaterade överträdelserna avseende klagomål 2 och 8 är 25 000 000 (tjugofem miljoner) kronor och avseende meddelande till webbansvariga och vilseledande information till enskilda är 50 000 000 (femtio miljoner) kronor.

Mot denna bakgrund beslutar Datainspektionen med stöd av 6 kap. 3 § dataskyddslagen och artiklarna 58.2 och 83 i dataskyddsförordningen att Google ska betala en administrativ sanktionsavgift på 75 000 000 (sjuttiofem miljoner) kronor.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Lena Lindgren Schelin efter föredragning av juristen Olle Pettersson. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom, enhetschefen Catharina Fernquist och juristen Nidia Nordenström deltagit.

Lena Lindgren Schelin, 2020-03-10 (Det här är en elektronisk signatur)

3.5 Bilagor

Bilaga 1 – Hur man betalar sanktionsavgift

4 Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Ni kan e-posta överklagandet till Datainspektionen om det inte innehåller några integritetskänsliga personuppgifter eller uppgift som kan omfattas av sekretess. Myndighetens kontaktuppgifter framgår av beslutets första sida.